

# Dokumentation og forskning

## Januar 2013 - august 2013

*Hanne Mette Ochsner Ridder, professor ved Musikterapiuddannelsen og Forskerprogrammet i Musikterapi, Aalborg Universitet. Kontakt: hanne@hum.aau.dk*

### Specialeafhandlinger i musikterapi

---

Forårets specialehøst rummer spændende undersøgelser af musikterapi med meget forskellige målgrupper, lige fra pædiatriske patienter, børn og unge i risikogrupper, med ADHD eller spastisk lammelse, til patienter med alvorlige lungelidelser eller i livets sidste fase. Fem specialeskrivere har taget hele den 5-årige kandidatuddannelse i Aalborg, mens fire har taget en tilsvarende og godkendt musikterapiuddannelse i enten Spanien eller Tyskland og dernæst skrevet deres specialeafhandling som en del af kandidatuddannelsen i Aalborg.

**Agnes Kolar-Borsky:** *Singing about you and me: Situation songs and their use in pediatric Music Therapy.*

**Ana Navarro Wagner:** *The experiences of four European music therapists with local disadvantaged children in Gulu's social-cultural post-war context: a community music therapy point of view.*

**Ann-Maria Holde Nielsen:** *Musikterapiens indflydelse på mestringsstrategier hos pædiatriske patienter. Et kvalitativt casestudie af musikterapeutisk praksis med traumatisk stress som følge af gentagne medicinske procedurer.*

**Cecilie Schmidt:** *Musikterapeutisk sangskrivning og mentalisering: Om forståelse af mentalisering, som en del af følelsesmæssig identitetsudvikling, ud fra sangskrivning i musikterapi med en teenager, som er anbragt hos en plejefamilie.*

**Karen Marie Thoby:** *Signifikante øjeblikke i musikterapi: Signifikante øjeblikke i musikterapi med børn med ADHD og ADD.*

**Miriam Lucas Arranz:** *How song-writing contributes to the treatment of trauma in a child exposed to gender violence against her mother.*

**Nanna Højlund Smalbro:** *This is my story, this is my song: et kvalitativt*

*casestudie af musikterapiens rolle i livets sidste fase med fokus på betydningen af emotionel kontakt.*

**Signe Dalgaard-Nielsen:** *Musikterapi på en lungemedicinsk afdeling: En undersøgelse af patienter og personales oplevelse.*

**Tommaso Michele Caggiani:** *Relevance of the items of the assessment scale for cerebral palsy assessment scale (ASCP) for the observation of a group of people not homogeneously affected by severe cerebral palsy in a music therapy treatment.*



**Årets danske kandidater.** Fra venstre Signe Dalgaard-Nielsen, Karen Marie Thoby, Cecilie Schmidt, Nanna Højlund Smalbro og Ann-Maria Holde Nielsen



**Årets spanske kandidater.**  
Fra venstre Tommaso M. Caggiani, Ana N. Wagneri og Miriam L. Arranz

Kandidatspecialer fra musikterapi er tilgængelige på nettet via AAUs hjemmeside på adressen <http://projekter.aau.dk> (eller [www.musikterapiuddannelse.aau.dk/Fagbeskrivelser/10.+semester/](http://www.musikterapiuddannelse.aau.dk/Fagbeskrivelser/10.+semester/)), bortset fra enkelte som indeholder fortroligt casemateriale.

## Nyt fra Forskerprogrammet i musikterapi

---

Musikterapeut, **Unni Tannum Johns**, er optaget på musikterapiforskerprogrammet til at gennemføre et kvalitativt studie i vitalitetsformer i psykoterapi for børn. Johns er herudover lektor på institut for psykologi ved universitetet i Oslo, klinisk psykolog ved Akershus universitetshospital og underviser på musikterapiuddannelsen i Oslo.

## Effekt-undersøgelser

---

En dansk/norsk undersøgelse viser, at individuel musikterapi sænker forstyrrelsesgraden af agitation hos demensramte. Undersøgelsen foregik på 14 plejehjem i Norge og Danmark hvor 2 personer, som var henvist til musikterapi pga. agiteret adfærd, blev tilfældigt fordelt til enten at skulle starte i musikterapi med 2 ugentlige sessioner over 6 uger, eller skulle på venteliste i 6 uger. Data blev indsamlet i 2011 og 2012, og i alt fik 42 ældre demensramte, hvoraf flertallet havde boet i over 2 år på plejehjem, gennemsnitligt 10 musikterapisessioner af 30 minutters varighed. I alt blev der givet 414 musikterapisessioner af erfarne kandidater i musikterapi, hovedsageligt på deltagerens egen stue. Undersøgelsen viste endvidere, at der blev udskrevet signifikant mere medicin under standardpleje end hos gruppen der fik musikterapi. Undersøgelsen omtales endvidere på Nationalt Videnscenter for Demens, Alzheimerforeningens hjemmeside og Videnskab.dk.

Ridder, H. M. O., Stige, B., Qvale, L. G., & Gold, C. (2013). Individual music therapy for agitation in dementia: an exploratory randomized controlled trial. *Aging & mental health*, 1-13. [E-publikation før print].

Yderligere to randomiserede, kontrollerede undersøgelser er publiceret ift. musikterapi indenfor demensområdet. En undersøgelse viser at både musikterapi og ergoterapi i grupper sænker agiteret adfærd hos demensramte i op til 4 timer efter en session, uden at der dog er forskel på disse to interventioner. Musikterapien var i dette hollandske studie udført af musikterapeuter med en BA i musikterapi, hvor de i førnævnte studie have en kandidatgrad. I et kinesisk studie ses et fald i depression og en stigning i kognitivt funktionsniveau hos demensramte efter gruppemusikterapi – med størst effekt hos deltagere med mild eller moderat demens.

Vink, A. C., Zuidersma, M., Boersma, F., Jonge, P., Zuidema, S. U., & Slaets, J. P. J. (2012). The effect of music therapy compared with general recreational activities in reducing agitation in people with dementia: a randomised controlled trial. *International journal of geriatric psychiatry*. [Epub ahead of print].

Chu, H., Yang, C. Y., Lin, Y., Ou, K.L., Lee, T.Y., O'Brien, A.P., & Chou, K. R.

(2013). The Impact of Group Music Therapy on Depression and Cognition in Elderly people with dementia: A RCT. *Biological Research For Nursing*. [E-publikation før print]

## Review-artikler

---

For at sundhedsvæsenet kan anbefale en behandling, må der være helt sikker evidens for at behandlingen virker. En konklusion om tilstrækkelig evidens stiller man i de såkaldte Cochrane-reviews, hvor der er strenge krav til, hvordan forskningsviden indsamles, og derefter hvordan den analyseres i en meta-analyse. Der findes mange reviews, hvor musik i en eller anden form anvendes i terapi og behandling, men pt. kun 7 reviews som specifikt undersøger effekten af musikterapi. I et nyt Cochrane review er behandlingen bredt defineret som "musikintervention" og inkluderer både musikterapi og andre former for musikanvendelse i forhold til angst hos patienter der skal opereres. I en analyse af 26 undersøgelser fandt forskerne frem til, at musiklytning har en positiv effekt på den form for angst, mange patienter oplever før en operation. Der var ligeledes en positiv effekt på hjerterytme og diastolisk blodtryk (dvs. "hviletrykket").

Bradt J, Dileo C, Shim M. (2013). Music interventions for preoperative anxiety. Cochrane Database of Systematic Reviews 2013, Issue 6. Art. No.: CD006908.

I Cochrane-reviews skal der en vis kritisk masse af randomiserede, kontrollerede studier til for at kunne foretage en meta-analyse af de inkluderede studier. Denne kritiske masse har foreløbig ikke været til stede for området musikterapi og demens. Derfor har et hold forskere fra Japan i et systematisk review yderligere inkluderet kliniske studier samt kohortestudier. De kunne inkludere 20 studier og dette gav tilstrækkeligt materiale til at udføre en meta-analyse. Resultaterne af denne analyse viser, at musikterapi har en positiv effekt på angst og adfærdsmæssige symptomer hos personer med demens, og forskerne konkluderer at musikterapi bør anbefales som behandling af adfærdsmæssige og psykologiske symptomer på demens.

Ueda, T., Suzukamo, Y., Sato, M., & Izumi, S. I. (2013). Effects of music therapy on behavioral and psychological symptoms of dementia: a systematic review and meta-analysis. *Ageing research reviews*. [E-publikation før print]

I et Narrative Synthesis Review var fokus ikke udelukkende på *effekt*, som i Cochrane reviews, men i højere grad på, hvordan musikterapi bliver anvendt til akutindlagte voksne psykiatriske patienter. I en gennemgang af 98 artikler, hvoraf de 35 specifikt var forskningsstudier, konkluderes, at der ikke findes én klart defineret musikterapi metode med målgruppen.

Til gengæld fremhæves større frekvens af sessioner, aktiv brug af musik som en struktureret aktivitet sammen med verbal diskussion, klarhed i forhold til kontakt og grænser samt fokus på mestring og opbygning af en terapeutisk relation.

Carr, Odell-Miller and Priebe (2013). A systematic review of music therapy practice and outcomes with acute psychiatric in-patients. PLoS ONE 8(8). [E-publikation før print]

---

## Fagfællebedømte skriftserier

Senter for musikk og helse (NMH, Oslo) har siden 2008 udgivet 5 antologier med forskningsstudier inden for områderne 'musik og helse' og musikterapi. Som noget nyt er den 6. antologi på engelsk og består af 16 originalartikler, der beskriver forskellige former for musikoplevelser og -aktiviteter. "Musikalske livshistorier" handler som regel om musikkens rolle i en enkelt persons eller en lille gruppes liv, og de fleste udgivelser handler om professionelle; musikere, komponister eller bands. Spørgsmålet om sammenhængen mellem musik og helbred berøres sjældent. Denne bog er helt anderledes og beskriver en sådan "Helse-musicering" med udgangspunkt i data indsamlet vha. interviews, selvbiografier, dagbøger, fokusgrupper, observationer, m.m., og hvor der trækkes på mange forskellige teorier om musikkens rolle i menneskers liv. Artiklerne er skrevet af forskere fra 8 lande og er baseret på forskningsprojekter, som kortlægger musikkens betydning i almindelige menneskers livshistorie – med særlig henblik på helse/sundhedsdimensionen. En af artiklerne er **Lars Ole Bonde** analyse af "The musical identities of Danish music therapy students: A study based on musical autobiographies". Data-materialet er de musikalske selvbiografier, som musikterapistuderende i Aalborg har skrevet i faget *Musik og Identitet* gennem de sidste 15 år.

Bonde, L.O., Ruud, E., Skånland, M.S. & Trondalen, G. (Red.) (2013). *Musical life stories. Narratives on health musicking*. Oslo: NMH-Publikasjoner 2013, 6.

---

## Fagfællebedømte tidsskrifter

I 1992 udkom det første nummer af Nordisk Tidsskrift for Musikterapi. Bl.a. med et par danske artikler om musikterapi med autistiske klientmålgrupper (**Pedersen**) eller med social og/eller psykisk belastede unge (**Holck**). Tidsskriftet skrives nu udelukkende på engelsk og har skiftet navn til Nordic Journal of Music Therapy, NJMT. **Brynjulf Stige** tog initiativ til tidsskriftet og fortsatte med at være redaktør indtil 2006, hvor

han overlod chefredaktørstolen til **Christian Gold**. I de 21 år, tidsskriftet har eksisteret, har det udviklet sig fra hovedsageligt at fokusere på den musikterapeutiske proces til også at publicere effekt-studier. Tidsskriftet er unikt ift. at publicere musikterapistudier af høj kvalitet og med en bred vifte af forskningsundersøgelser og kliniske artikler. Hvis der skal sættes tal og ranking på tidsskriftet, viser det sig at være verdens højest rankede musikterapi-tidsskrift. Siden 2009 er NJMT udgivet af det internationale forlag Routledge og har ved en nylig opgørelse for året 2012 opnået en såkaldt Impact Factor (IF) på 1.636. Til sammenligning har det amerikanske musikterapi-tidsskrift *Journal of Music Therapy* en IF på 0.8. I IF-tallet indgår en opgørelse af, hvor mange gange NJMT-artikler er citeret i andre tidsskrifter. NJMT er registreret i kategorien *Rehabilitation in the Social Science Citation Index*. I 2011 var NJMT i denne kategori ranket som nr. 37 ud af 66 tidsskrifter, men er nu rykket op på en 12. plads. Det er vigtigt for musikterapifeltet, at faglige artikler kan udgives i internationalt anerkendte tidsskrifter, og også at der findes særlige fag-tidsskrifter af høj kvalitet. Derfor er NJMT et toneangivende tidsskrift for international musikterapi og ikke mindst for dansk forskning. Siden 1992 har **Lars Ole Bonde** fungeret som dansk redaktør (associate editor) for NJMT, men trækker sig fra denne post i 2014.

---

## Nationale retningslinjer

I Norge er de nationale retningslinjer for behandling af skizofreni netop blevet opdateret. I forhold til behandling af psykose anbefales nu musikterapi. Som begrundelse gives, at musikterapi er gavnlige i behandlingen og bør starte i så tidlig en fase som muligt med henblik på at reducere negative symptomer. For at sikre fagligheden bør terapien udføres af terapeuter med en godkendt musikterapiuddannelse.

*Nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med psykoselidelser.* Helsedirektoratet. Avdeling Psykisk helsevern og rus. Oslo, Norge.

---

## Andet

I Dansk Amatør Musiks blad *Musikmagasinet* gives en orientering om **Ilan Sanfi's** forskning på Skejby Sygehus, hvor han viser at musikterapi har positive effekter på bl.a. oplevelsen af angst og smerte hos børn, der skal stikkes med kanyl. DAM er en paraplyorganisation for danske amatørmusikere (bl.a. kor, orkestre, sangerforbund) og Musikmagasinet

udkommer i et oplag på 17.000 til en stor skare musikinteresserede.

Hansen, K. D. (2013). Musikkens mange muligheder. *Musikmagasinet Danske Amatør Musikere* (30), s. 5-7. Tilgængelig online på [www.damdk.dk/index.php?Itemid=129](http://www.damdk.dk/index.php?Itemid=129)

Det er også muligt at høre Ilan Sanfi fortælle om sin forskning i et 3 minutters foredrag på Danskernes Akademi.

<http://www.kommunikation.aau.dk/nyheder/Nyhed//hoer-ilan-sanfi-om-at-bruge-musikterapi-til-smertelindring-hos-boern.cid89469>

Som det fremgår af sidste nummer af TDM blev **Stine Lindahl Jacobsen** i april 2013 beåret med SparNord Fondens Forskningspris på 250.000 kr., og kort tid efter blev hun i DRs tv-show *Det Danske Hjernemesterskab*, kåret til vinder af årets ph.d.-cup. I dette nummer af TDM i Stafetten beskriver Stine modtagelsen af priserne fra en personlig vinkel.

<http://www.musikterapi.aau.dk/nyheder/vis+nyhed//stine-lindahl-jacobsen-kaaret-til-aarets-forsker-og-vinder-af-ph.d.-cup-2013.cid86378>

Til slut kan nævnes, at der blev afholdt Europæisk musikterapi-konference i Oslo i dagene 7.-10. august, arrangeret af den norske musikterapi-forening og de to musikterapiuddannelser i henholdsvis Bergen og Oslo. Til konferencen deltog omtrent 350 musikterapiinteresserede, og det videnskabelige program kunne udover 4 internationale hovedtalere byde på et rigt og mangesidet input med 7 parallelle præsentationer samt workshops, posters, roundtables og symposier. Mange danskere satte præg på konferencen, bl.a. **Helle Lund** med en flot koncert med sin trio, samt en forrygende Jam Session. Desuden var der foredrag og paneloplæg ved fx **Aase Marie Ottesen, Britta Frederiksen, Erik Christensen, Helle Lund, Hilde Skrudland, Ilan Sanfi** og **Kaja Elise Enge**. Herudover undervisere fra musikterapiuddannelsen samt ph.d.-studerende fra forskerprogrammet: **Anke Coomans, Orii McDermott, Monika Geretsegger, Tali Gottfried** og **Xi Jing Chen**.